

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMO PRAKTIKA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Skirgailė Žalimienė Kitas (-i): doc. dr. Deimilė Prapiestytė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 405 kab., tel. (8 5) 2366175, el. paštas: vtkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	8 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Europos Sąjungos teisės pagrindai; Tarptautinė viešoji teisė	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Siekama studentui suteikti žinių visumą apie ES Teisingumo Teismo kompetenciją ir procesą, pagrindines besiformuojančias ESTT praktikos kryptis, susijusias tiek su proceso ESTT reglamentavimu, tiek su įvairiomis Europos Sąjungos veiklos sritimis. Formuojami gebėjimai suprasti ESTT procesą ir jo organizavimo tvarką, atskirų proceso rūšių svarbiausius skirtumus, įvertinti ESTT veiklos ir formuojamos jurisprudencijos reikšmę Europos Sąjungai ir valstybėms narėms, taikyti teises žinias tiek Europos Sąjungos lygmenyje, tiek Europos Sąjungos valstybės narės lygmenyje.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - žinos ESTT kompetenciją ir procesą; gebės naudotis informacija apie teisinius procesus ESTT ir gebės šią informaciją pritaikyti praktikoje;	Paskaitos (probleminis dėstymas, „apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė, proceso stebėseną).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- žinos santykį tarp Europos Sąjungos teisės ir Europos Sąjungos valstybių narių teisės nuostatų;	Paskaitos (probleminis dėstymas, „apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė, darbas/mokymasis grupėse).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos, pristatymų paruošimas).
- gebės teisingai taikyti Europos Sąjungos teisės nuostatas teisinių sprendimų pagrindimui (nacionaliniame ir Europos Sąjungos lygmenyje);	Paskaitos („apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, praktikos pavyzdžių nagrinėjimas, situacijų modeliavimas, duomenų interpretacija) savarankiškas darbas (uždavinių sprendimas, darbas/mokymasis grupėse).	Egzaminas, darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos, pristatymų paruošimas).
- sumaniai taikys reikalingas bazines Europos Sąjungos teisės sąvokas ir terminologiją ESTT kompetencijos ir proceso kontekste;	Paskaitos (probleminis dėstymas, „apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- gebės inovatyviai ir integraliai	Paskaitos (probleminis dėstymas,	Egzaminas (atsakymai į klausimus

taikyti teisinę informaciją naujausių Europos Sąjungos teisės tendencijų pagal ESTT praktiką kontekste;	„apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- gebės analizuoti ESTT praktiką, daryti ESTT praktikos apibendrinimus, sistemiškai analizuoti bei interpretuoti juose įtvirtintą teisinį reguliavimą ir pateikiamus teisinius argumentus;	Paskaitos (probleminis dėstymas, „apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- galės parengti pranešimą savarankiškai pasirenkant reikalingus šaltinius ir medžiagą, bei pagrįstai, sklandžiai ir suvokiamai pateikti profesionalų ir neprofesionalų auditorijai;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- galės savarankiškai parengti kreipimosi į ESTT prejudicinio sprendimo projektą;	Paskaitos (probleminis dėstymas, „apversta klasė“), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- turės žinių apie ESTT veiklos ir formuojamos jurisprudencijos reikšmę Europos Sąjungai, Europos Sąjungos valstybėms narėms ir tarptautinei bendruomenei;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	Egzaminas (atsakymai į klausimus sprendžiant praktinę situaciją), testas (uždaro tipo testo klausimai), darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).
- mokės savarankiškai gilinti atskirų Europos Sąjungos teisės šakų žinias, gebės identifikuoti mokslinius ir profesinius interesus.	Seminarai (klausimai-atsakymai, pristatymai, užduočių sprendimas, atvejo analizė, diskusijos), savarankiškas darbas (bylų medžiagos analizė).	Darbas seminarų metu (ES teisės ir ESTT jurisprudencijos analizė, užduočių sprendimas, diskusijos).

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. ESTT tikslai ir raida. ESTT pagrindiniai veiklos principai. ESTT reforma. ESTT sudėtis. Generaliniai advokatai. Teisėjų skyrimo tvarka. Veiklos teisiniai pagrindai.	3						3	4	Mokslinės literatūros analizė.
2. ESTT kompetencija: tiesioginiai ieškiniai.	3		2				5	8	Mokslinės literatūros analizė.
3. ESTT kompetencija: prejudicinis sprendimas. Teisės aiškinimo ir teisės galiojimo klausimų formulavimas prejudicinio sprendimo procedūroje. Prejudicinio sprendimo dėl Europos Sąjungos teisės akto galiojimo ir prašymo pripažinti teisės aktą netaikytinu santykis. Prejudicinių sprendimų teisiniai padariniai.	4		2				6	8	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
4. ESTT kompetencija: išvadų dėl ES tarptautinių sutarčių projektų atitikties ES teisei.	3						3	7	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
5. Privačių asmenų teisė kreiptis į ESTT. Alternatyvi privataus asmens teisė kreiptis į ESTT.	3		2				5	6	Mokslinės literatūros analizė, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
6. Procesas ESTT.	3		2				5	6	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo

										Teismo praktikos analizė.
7. Europos Sąjungos teisės laikymosi užtikrinimas valstybėse narėse pagal ESTT praktiką.	3							3	7	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
8. Pagrindinių teisių apsauga pagal ESTT praktiką.	3		2					5	7	Mokslinės literatūros analizė; ESTT, Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos analizė.
9. ESTT taikomi ES teisės aiškinimo metodai	3							3	7	ESTT praktikos analizė; mokslinės literatūros analizė.
10. ESTT praktikos tendencijos įvairiose ES teisės šakose.	4		6					10	12	Mokslinės literatūros analizė; Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos analizė.
									13	Pasirengimas egzaminui.
Iš viso	32		16					48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas už darbą seminarų metu	40	Semestro metu	<p>Seminarų metu galima gauti iki 4 (keturių) balų už: teorinių klausimų pristatymą žodžiu ir/arba teorinių ir praktinių (situacijų) užduočių sprendimą ir/arba kreipimosi dėl prejudicinio sprendimo projekto parengimą (iki 1 balo už kiekvieną užduotį atliktą pasirinktinai); ESTT sprendimo santraukos parengimą raštu (iki 1 balo); ESTT jurisprudencijos tendencijų pristatymą, susijusį su pasirinkta ESTT proceso rūšimi arba Europos Sąjungos veiklos sritimi (iki 2 balų). Užduotys (išskyrus santrauką) atliekamos individualiai arba grupėje.</p> <p>Skiriant kaupiamojo balo dalį už atliktas užduotis ir pristatymus, vertinami šie aspektai: analizė, apibendrinimai ir išvados (labai išsami analizė, pagrįstos išvados, gausi šaltinių grupė, tiriamasis ir kritinis savarankiškas interpretavimas); darbo struktūra ir apimtis (atitinka tokio pobūdžio darbams keliamus reikalavimus – yra visos būtinos dalys); mokslinis stilius ir tyrimo kultūra (etiškai ir tinkamai elgiamasi su naudojamais šaltiniais, stilius ir kalba atitinka moksliniams darbams keliamus reikalavimus); darbo pristatymas žodžiu (aiški ir atitinkanti temą pristatymo struktūra, glaustas ir koncentruotas kalbėjimas, vaizdinės priemonės informatyvios ir tinkamos kokybės, mintys reiškiamos sklandžiai); argumentuoti atsakymai į užduodamus klausimus po pristatymo; dalyvavimas diskusijoje; klausimų uždavimas kitiems(oms) studentams(ėms) po jų pristatymų; galimų problemų praktikoje identifikavimas ir jų sprendimų siūlymas.</p>
Egzaminas	60	Semestro gale	<p>Atsakymai į 3 (tris) teorinius klausimus, kurie turi atskleisti studento(ės) įgytą (sisteminių) dalyko žinių suvokimą. Teoriniai klausimai formuluojami pateikiant konkrečią praktinę situaciją. Egzamino metu leidžiama naudotis procesą ESTT reglamentuojančiais Europos Sąjungos teisės aktais ir teisiniais dokumentais bei ESTT jurisprudencija. Už kiekvieną išsamų atsakymą, pateiktą teisingai išnagrinėjus praktinę situaciją, galima gauti po 2 (du) balus.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS		Metinis pranešimas	Du naujausi numeriai (atsižvelgiant į metus, kada dėstomas kursas)	https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7000/
JARUKAITIS, I., MORKŪNAITĖ, M.	2021	Teismų nepriklausomumo principas Europos Sąjungos teisės raidos kontekste. <i>Teisė</i>	118, 47–72	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
LENAERTS, K.	2019	Upholding the Rule of Law through Judicial Dialogue. Yearbook of European Law,	38, 3–17	https://doi.org/10.1093/yel/yez002
LENAERTS, K.; MASELIS, I.; GUTMAN,	2015	EU Procedural Law		Oxford: Oxford University Press

K.; NOWAK, J. T.				
LOCK, T.	2015	The European Court of Justice and international courts	First edition	Oxford: Oxford University Press
BROBERG, M. P., FENGER, N.	2014	Preliminary references to the European Court of Justice	2nd ed.	Oxford: Oxford University Press
SAFJAN, M., DÜSTERHAUS, D.	2014	A Union of Effective Judicial Protection: Addressing a Multi-level Challenge through the Lens of Article 47 CFREU. <i>Yearbook of European Law</i>	33(1), 3–40	https://doi.org/10.1093/yel/yeu015
Papildoma literatūra				
RODRÍGUEZ, P. M.	2020	Poland Before the Court of Justice: Limitless or Limited Case Law on Art. 19 TEU? <i>European Papers</i> , 2020 5(1)	331–346	https://doi.org/10.15166/2499-8249/351
ŽALTAUSKAITĖ-ŽALIMIENĖ, S., et al.	2019	Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos kaip individualių teisių gynybos standarto, taikymas supra- ir nacionaliniu lygmenimis		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla http://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2019/10/LExx_x_2019_ES_pagrindiniu_teisi%C5%B3_chartijos.pdf
ŠADL, U., WALLERMAN, A.	2019	The referring court asks, in essence: Is reformulation of preliminary questions by the Court of Justice a decision writing fixture or a decision-making approach? <i>European Law Journal: Review of European Law in Context</i> ,	25(4), 416–433	https://doi.org/10.1111/eulj.12335
DAVIES, G.	2018	Does the court of justice own the treaties? Interpretative pluralism as a solution to over-constitutionalisation. <i>European Law Journal: Review of European Law in Context</i> ,	24(6), 358–375	https://virtualbiblioteka.vu.lt/permalink/f/1ferss/TN_cdi_proquest_journals_2135976606
KACZOROWSKA-IRELAND, A.	2016	European Union Law	4 th ed.	London and New York: Routledge
LENAERTS, K., GUTMAN, K.	2016	The Comparative Law Method and the European Court of Justice: Echoes Across the Atlantic. <i>American Journal of Comparative Law</i>	64(4), 841–865	https://doi.org/10.1093/ajcl/aww017
CRAIG, P., DE BÚRCA, G.	2015	EU Law. Text, Cases and Materials	6 th ed.	Oxford: Oxford University Press
WATHELET, M.	2014	Contentieux européen (2 volumes)	2 ^e éd.	Bruxelles: Larcier
MUIR, E., DAWSON, M., DE WITTE, B.	2013	Judicial activism at the European Court of Justice (electronic resource).		Edward Elgar Pub. [https://virtualbiblioteka.vu.lt/permalink/f/gi1gc3/VUB01001159770]
LENAERTS, K.; VAN NUFFEL, P.	2011	European Union Law	3 rd ed.	London: Sweet & Maxwell
THIELE, A.	2007	Europäisches Prozessrecht		München: C. H. Beck